

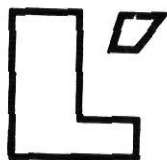
RAFAEL BOSCH

L'Albera el dia 22 de juliol d'enguany, durant el darrer incendi.

Els incendis de l'Albera

Aquesta zona, extremadament ventosa, ha patit secularment el flagell de l'incendi forestal. Tradicionalment han estat pastors qui, com en tants d'altres indrets, han calat foc per tal d'obtenir pastures tendres. Abrivats pel vent, els incendis han arranat el país vegades i vegades, de manera que la vegetació forestal primitiva (versemblantment un alzinar o una sureda) ha desaparegut quasi del tot; el sòl, desguarnit, ha reculat en molts llocs i ha deixat grans extensions de roca nua que s'han sumat a les que, segurament, sempre ho havien estat.

Del "Llibre Blanc de la Natura"

Albera, com molt bé diu el llibre blanc de la natura, ha patit sempre el flagell dels incendis forestals.

A fi de quantificar i conèixer la gravetat d'aquests sinistres, se n'ha fet un resum d'enguany de l'any 1968 que està en el quadre adjunt.

Al quadre, s'hi recopilen els incendis iniciats a la zona dels termes municipals compresos entre la N-II, la carretera del Pont de Campmany, a Llançà, i el Mar.

A cada any hi trobem el nombre d'incendis que hi ha hagut dins la zona esmentada i la superfície en hectàrees cremades.

També hi ha sumats el nombre

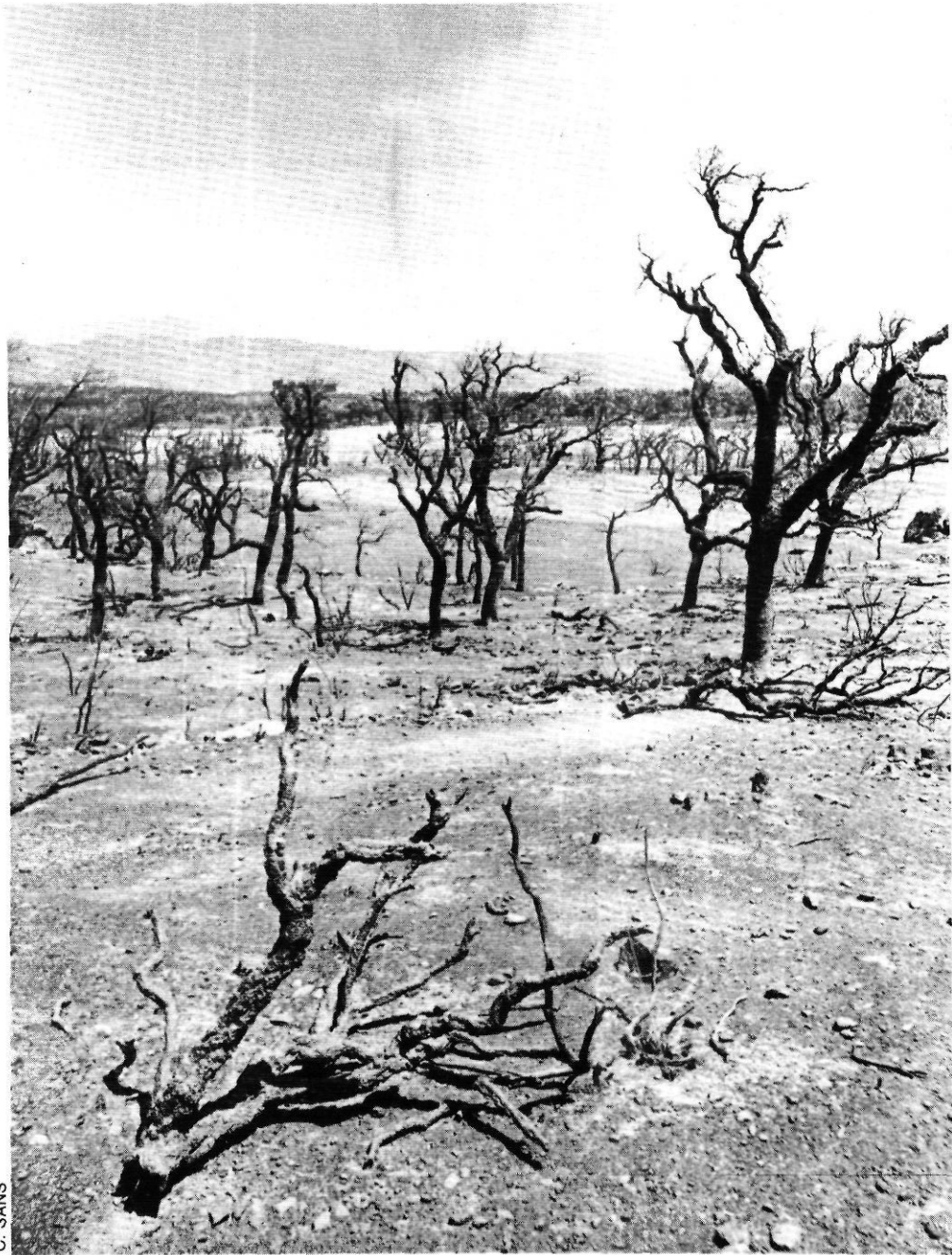
d'incendis i la superfície cremada, tant per municipis com per anys, així com el nombre d'hectàrees cremades per incendi.

Igualment es dona la superfície total de cada terme municipal i, a sota, la superfície del terme inclosa dins aquest estudi. La suma d'ambdues quantitats i, per acabar, les superfícies protegides i llur suma, i el tant per cent que representa la zona cremada.

Vist el que consta en el quadre, explicarem breument el que ha passat, terme a terme.

Per anys

Anys 1968-1972. Cal considerar com de poc valor les xifres donades d'aquests anys, ja que no es tenen

C. SANS

Patètica imatge de l'Albera calcinada per les flames de l'incendi del mes de juliol.

prou dades i aquestes són aproximatives i ben segur que va cremar més del que consta en aquest tros.

Anys 1973 i 1974. Anys de molt de vent, i de vents secs, que possibiliten la cremada de 5.872 ha.

Anys 1975 - 76 i 77. La zona, a causa de les 5.872 ha. cremades anteriorment, va resultar poc afectada, ja que tot era encara arrasat; l'any 1977 va ésser molt humit.

Any 1978. Difícilment tornarem a trobar un setembre tan dolent: les 5.527 ha. cremades són prou eloqüents, no cal afegir-hi res més.

Anys 1979, 80, 81, 82. El fet que s'haguessin cremat l'any 1978 5.527 ha. —veiem que pràcticament són les mateixes que les cremades als anys 73 i 74—, va fer baixar la xifra de superfície cremada.

DOSSIER

	La Jonquera		Cantallops		Capmany		Sant Climent		Espolla	
	nº	ha	nº	ha	nº	ha	nº	ha	nº	ha
1968	1	5,00			1	2,00				
1969					1	3,00				
1970	1	6,00			3	21,50				
1971	1	22,00								
1972	2	165,00			1	0,50				
1973	1	10,00			2	59,50	1	3,50	1	60,00
1974										
1975					1	3,00				
1976	1	1,50			2	63,00				
1977										
1978	2	790,50	1	0,1			4	288,10		
1979	6	108,30	1	2,00	3	29,00	1	4,00		
1980			1	2,00	3	29,10	3	11,20	2	34,00
1981	1	1,00			4	29,00	2	70,00		
1982					1	0,10	1	5,00		
1983	1	100,00			2	46,00			2	4,00
1984			1	4,00			2	2,00	1	1,00
1985	2	23,00			2	6,00	4	27,50	1	2,00
	19	1.232,30	4	8,10	26	291,70	19	426,30	7	101,00
		64,8 ha/in.		2 ha/in.		11,2 ha/in.		22,4 ha/in.		14,42 ha/in.

L'Albera, zona extremadament ventosa, ha patit secularment el flagell dels incendis forestals.

L'ALBERA

	Rabós		Garriguella		Llançà		Colera		Portbou	
	nº	ha	nº	ha	nº	ha	nº	ha	nº	ha
1968					1	2,00				
1969	1	1,00	1	25,00	2	28,00	1	0,50		
1970										
1971										
1972					2	402,10	2	170,00	1	2,00
1973			2	123,00	6	2.590,00	3	13,50	2	136,20
1974	2	2.876,50								
1975	1	0,2			1	25,00	1	6,00	1	2,00
1976					5	27,20	2	40,30	1	1,00
1977					1	2,00			1	15,00
1978	2	2.426,00			7	1.444,00	2	162,00	2	417,00
1979										
1980			1	1,00	1	1,50	1	0,10	1	2,00
1981	3	5,00			7	55,00	2	1,30	3	335,00
1982					1	5,00	1	0,10	2	7,50
1983	3	95,50			2	225,00	2	2.874,30		
1984					1	2,00	1	1,00	2	23,00
1985			1	0,50	4	37,00	1	0,1		
	12	5.404,20	5	149,50	41	4.845,70	19	3.469,30	17	941,70
		450 ha/in.		29,29 ha/in.		118,2 ha/in.		182,6 ha/in.		55,4 ha/in

Any 1983. Malgrat existir un eficient cos de bombers, aquests van resultar impotents per aturar un foc que va venir de França i va arribar a Valleta (Llançà).

Anys 1984 i 1985. Al fet de tenir-ho tot cremat, cal adjuntar-hi la sort d'un estiu humit (1984).

Els focs estan inventariats en els termes on s'inicien; així, si bé la totalitat de la zona forestal del terme de Vilamaniscle ha estat cremada, algunes vegades no consta cap tros cremat, ja que tots els focs s'han iniciat en altres termes municipals; això fa que hi hagi un desenfocament d'aquesta qüestió, però creiem que una explicació poble per poble és interessant.

Per termes

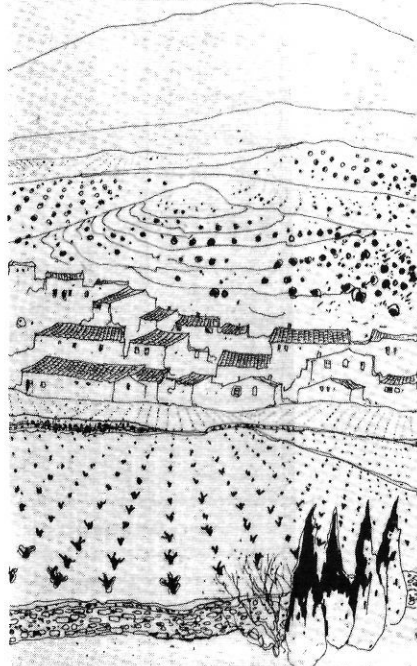
La Jonquera

Malgrat ésser dels pocs pobles on tenen bombers gairebé de sempre, s'hi cala foc periòdicament, com si una mà negra volgués acabar amb les zones forestals, i aquesta mà negra té bona culpa de les 1.232,3 ha. cremades.

	Incendi nº	Cremat ha	Nº ha. per incendi
1968	4	9,00	2,20
1969	6	57,50	9,60
1970	4	27,50	6,90
1971	1	22,00	22,00
1972	9	954,60	106,00
1973	18	2.995,70	166,43
1974	2	2.876,50	1.438,20
1975	5	36,20	7,20
1976	11	133,00	12,10
1977	2	17,00	8,50
1978	20	5.527,70	276,40
1979	12	144,30	12,00
1980	13	80,90	6,20
1981	22	496,30	22,50
1982	6	17,70	3,00
1983	12	3.344,80	278,70
1984	8	33,00	4,10
1985	15	96,10	6,40
	169	16.869,80	99,80

SALVEM L'ALBERA

Cantallops

És un poble fins avui —i que duri— poc afectat pels incendis forestals.

Campmany

Els 26 incendis inventariats fan que Campmany sigui el lloc on aquest problema té lloc amb més força. El fet que el terme municipal no és gaire abrupte fa que la xifra de superfície cremada per incendi sigui baixa.

Sant Climent

Les maniobres militars, amb foc d'artilleria, produeixen incendis tot sovint, i la periodicitat d'aquests (les plantes no tenen temps de fer-se grosses) faciliten llur extensió.

Espolla

En el terme s'han cremat més de 101 ha., ja que els focs han vingut per Rabós.

Rabós

Entre els focs que vénen de l'altra banda de frontera i els que de manera "fortuïta" encenen els pastors, Rabós té el rècord de superfi-

cie afectada, si més no per incendis que han tingut llur origen en el terme.

Vilamaniscle

El fet que en el terme de Vilamaniscle no s'hagi iniciat cap incendi fa la sensació, mirant el quadre, que a Vilamaniscle no s'hi ha cremat res, però res més lluny de la realitat, ja que gairebé la totalitat del terme s'ha cremat, els anys 1974 i 1978.

Garriguella

Bona part del terme de Garriguella és de vinya, i això explica els pocs incendis en aquest terme.

Llançà

Entre els pastors, els abocadors d'escombraries i els focs que vénen d'altres indrets, Llançà és el poble més afectat per aquests sinistres.

Colera

Els focs provinents de la Catalunya del Nord han cremat una i altra vegada aquest terme, que és el número 2 dins el rànquing de pobles afectats pels incendis.

MIQUEL RUIZ

L'efort tècnic per a l'extinció s'ha cobrat en l'últim incendi un tribut de quatre vides humanes.

Portbou

Les aspres muntanyes de Portbou han patit el flagell dels incendis: provocats, arribats de França, o de les escombraries abocades per part de qui no ha de fer-ho, han impossibilitat la vegetació de masses forestals, avui gairebé inexistents.

Causes

Si bé hi ha multitud de factors que provoquen els incendis, esmentarem els més importants: Focs entrats de França, pastors, descuits, militars, abocadors d'escombraries, focs intencionats.

Focs entrats de França

L'altre vessant de l'Albera és també molt conflictiva en aquest aspecte, i el foc, empès per la tramuntana i fent cas omís de les fronteres i del Tractat dels Pirineus, entra sense ensenyar el passaport

i, el que és més greu, amb una força inqüestionable i, cosa encara pitjor, normalment ajudat pel vent, fa veritaders estralls; per aquesta causa i de manera aproximada podem calcular unes 5.000 ha. cremades per aquesta causa.

Pastors

Amb el fi d'obtenir pastures tendres i per acabar amb els matolls que dificulten el pas del bestiar per molts indrets, els pastors, bons coneixedors del terreny, desgraciadament encenen focs —una cerilla, per ara, és el més barat del món— per a solucionar el seu problema, l'engreix i la cria de vedells, però compliquen de manera insospitada la regeneració d'un bosc en un país on cada dia hi ha menys arbres. La superfície cremada es pot xifrar aproximadament en 4.000 ha. La propietat i els elegits locals (Ajuntament) fan molt poc, per no dir res (a causa de 30 monedes que cobren per llogar les pastures) o actuen

amb llur complaença per ordenar de manera mínimament racional aquest "aprofitament" de l'Albera. La xifra cremada és de 4.000 ha.

Les escombraries

L'abocador de Llançà i el de la RENFE de Portbou són els culpables que s'hagin volatilitzat 3.500 ha. de zona forestal. Si bé el de la RENFE va ésser una vegada i prou, el de Llançà té la gosadia de fer-ne 2 o 3 en un any. De solucions en aquest sentit, per ara, cap; Llançà té prou feina a solucionar el tema de l'aigua perquè es pugui entretenir amb aquestes foteses.

Intencionats

De l'amor a l'odi hi ha un pas, però aquest pas deu ésser unidireccional, perquè d'enveges, neguits i problemes de caça, en un país de cacics i latifundis (recordeu que amb tres propietats —una a la Jonquera, l'altra a Espolla i l'altra a Rabós—, s'arriba a les 8.000 ha. de

RAMON BOIX

Una sureda de l'Albera, víctima del foc.

terreny) n'hi deu haver molts, i això fa que per aquest motiu hi hagi 2.500 ha., aproximadament.

Descuits

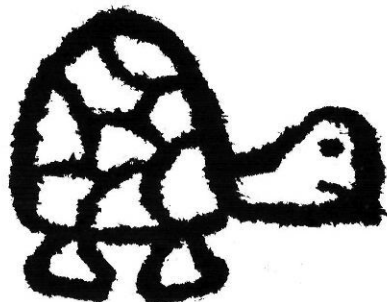
S'ha repetit fins a l'avorriment que en el bosc s'ha d'anar amb compte i que cal apagar bé les cigarreres o no fer foc, però, així i tot, pels descuits s'han cremat unes 1.500 ha.

Militars

A la zona militar no hi arbres i això permet fer maniobres amb la possibilitat de veure el moviment de la tropa; el que no sabem és si els repetits incendis que hi ha dins la zona militar, i que de vegades surten i cremen d'altres propietats, són accidents o és una manera de poder "veure" les maniobres. Cal esmentar que aquests incendis pràcticament no poden ésser controlats a causa del perill que representa

per als bombers actuar en una zona on alguns projectils sense explotar queden perduts enmig de la vegetació. 500 ha. són les que han desaparegut per aquesta causa.

I aquesta és la qüestió: en 18 anys s'ha cremat el 70% de l'Albera; si es té en compte que la part alta és un 30% de la superfície, vol dir que en 18 anys almenys s'han cremat una vegada tots els baixos de l'Albera. Creiem que això necessita una solució. Serem capaços de trobar-la?.

**COMISSIÓ D'INCENDIS
DE LA IAEDEN**